

HZ-toernooi 2023

Vooraf

Maar liefst 5 DZD-ers deden mee aan het 2e HZ-toernooi, zoals altijd in Vlissingen in de eerste week van augustus. Leon Zweedijk, Martjan Romijn, Peter van der Borgt, Rinus den Hollander en Riny Westveer gingen de uitdaging aan.

De sfeer onderling (en dan heb ik het over de DZD-ers) was prima. Bij het rondlopen (doet de één meer dan de ander) bekeken we elkaars partijen. Bij winst van één van de onzen waren we oprecht blij, bij verlies hadden we compassie. Er werd informatie uitgewisseld over aankomende tegenstanders. Zo speelde Martjan twee keer tegen een speler die Peter al een keer de hand had geschud en ook Leon speelde twee keer tegen een “oude bekende”.

Gelukkig was er maar één keer een onderling duel, Peter tegen Rinus, maar daarover later meer.

Hierna volgt een verslag per dag met veel diagrammen (bijna van elke partij één of meerdere), geen kwisvragen, wel wat foto's en zo. Kortom best een lang verhaal met ook (cursief) de opmerkingen van de DZD-ers bij hun eigen partijen.

Ronde 1 (zaterdag 5 augustus)

Het 25e toernooi alweer, een jubileum, net als de KNSB, die ook “jarig” is, maar wel 125 jaar ouder. De openingspraatjes waren kort (Hans, Bianca, Manuel en Bart: bedankt). Bianca de Jong-Mühren, voorzitter van de KNSB, mocht de eerste zet aan het bord van Loek van Wely doen. Inderdaad: het HZ-toernooi was “the comeback of King Loek after some dark years in politics”, zoals Hans Groffen het zo mooi verwoordde.

Peter zat in “de eerste helft” van het toernooi en Leon, Martjan, Rinus en Riny in “de tweede helft”. Wat houdt dat in? Peter kreeg in de 1^e ronde een op papier mindere tegenstander en de anderen juist een betere. En de uiteindelijke uitslag was ook zoals op papier verwacht mocht worden.

Martjan pakte de opening niet goed aan en door een dreiging over de c-lijn op zijn c-pion verloor Martjan een pion, een cruciale pion, waarna zijn stelling in elkaar zakte: een snelle nul.

Op deze foto is nog niets te zien van een aankomende nul.

Peter zorgde voor de enige DZD-zege. Hij speelde op bord 83 tegen de 83-jarige vlot spelende Ko Kooman uit Velp. Ko doet voor de 11^e keer mee.

In deze stelling

speelde Ko 7...c5. Niet dat die zet verliest, maar het maakt Peters plan eenvoudig: druk uitoefenen op pion d6. Die pion gaat uiteindelijk verloren.

Verderop in de partij gaat het echt verkeerd voor Ko.

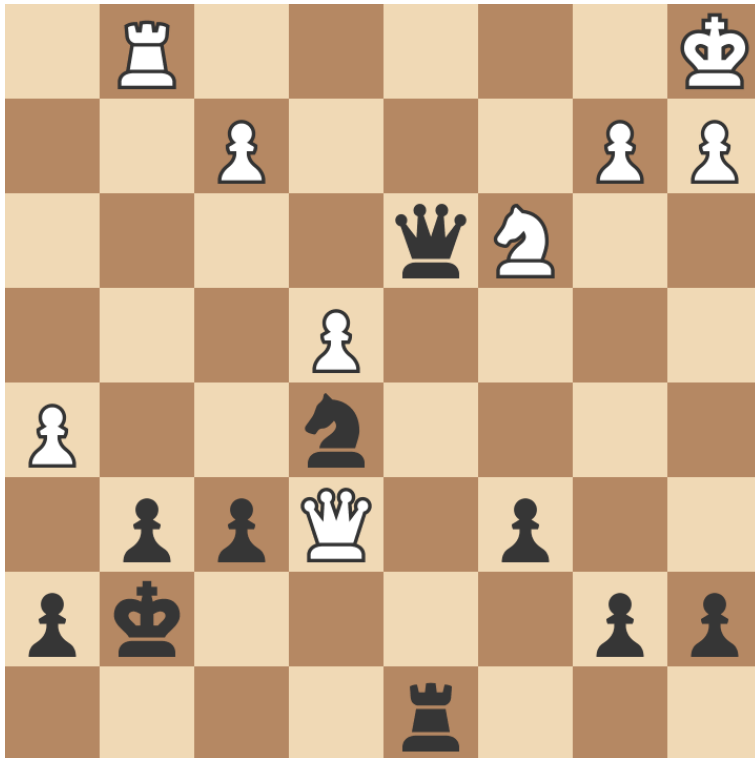

Wat zou u hier met wit spelen? 21. e5 of 21. f5? Peter speelde (het ook door de engine als absoluut beste zet beoordeelde) 21. f5. Zwart heeft eigenlijk geen goed antwoord. Ko speelde het (door mij compleet gemiste) 21.....La2, maar na 22. Ta1 kostte dat toch echt de loper. Overigens had slaan op f5 door zwart na 22. exf5, Lxf5 23. Lxa8, Txa8 de kwaliteit gekost. Na verlies van de loper probeerde Ko het nog meer dan 20 zetten tot hij op zet 43 in zag dat verder spelen zinloos was.

Leon speelde een prima partij, maar verloor toch. Leon: *Vorig jaar kwam het niet goed uit om mee te doen. Wel een avond gekeken hoe Peter van der Borgt het er vanaf bracht. Dit jaar al in april ingeschreven. Meedoen aan een schaaktoernooi van 9 ronden vraagt nogal wat logistieke planning en afstemming met het thuisfront (waarvoor heel veel dank aan mijn lieve vrouw). Aangezien de meeste partijen 's-avonds beginnen om 18.30 uur, betekent het bijvoorbeeld tussen de middag warm eten.*

Er waren 250 inschrijvingen, uiteindelijk bleven daar zo'n 233 deelnemers van over. Je wordt ingedeeld naar je FIDE-rating (die van mij stond op 1631). Als je die niet hebt, KNSB-rating en als je die ook niet hebt, dan speel je zonder rating mee. Je weet dat je sowieso tegen sterkere tegenstanders gaat spelen.

Mijn eerste tegenstander Augustinas Bazilius kwam uit Litouwen. Hij had een rating van 2052 en had CM voor zijn naam staan. Na enig googelen achteraf bleek dit te staan voor Candidate Master. Je kunt daar iets van vinden natuurlijk. Ik had zwart en er kwam een Budapestser gambiet op het bord. Het werd een lange partij waarin we op een gegeven moment allebei minder dan vijf minuten bedenktijd hadden. Ik had al een keer remise aangeboden want stond inmiddels een pionnetje voor.

In deze stelling speelde ik 31....De7 en dacht daarmee mijn remisekansen wat te verhogen. Tot mijn ontgoocheling speelde Augustinus toen h6+ en kon ik inpakken (Noot Peter: pion f6 gaat verloren: 32. h6+, Kf8 33. Dxf6, Pf7 34. Dg7+, Ke7 3. Dxb7 waarna pion g6 ook valt en als zwart met zijn koning naar h8 gaat in plaats van f8 verliest hij pion f6 en het paard op e5). Had ik mijn dame op d6 gezet, dan had ik nog in de partij kunnen blijven, al had hij dan waarschijnlijk ook wel een winnende zet gevonden. Mijn tegenstander had geen tijd om de partij te analyseren, hij moest gaan eten.

Jammer voor Leon. Eerder in de partij zag ik deze interessante stelling (Leon heeft net op d6 geslagen).

Slaan op h7 met schaak lijkt logisch, maar wat heeft wit na 22.....Kf8? Niks. Hij moet weg met de loper vanwege de dreiging twee keer slaan op d3 en dan Lf5 en de dame staat gepend. Maar na 23. Lc2 gaat het ook mis met wit: 23...Txd1+ 24. Txd1, Txd1+ 25. Pxd1, Dxa2+ en dat dameschaakje is vervelender dan die van wit op h7. Wit sloeg dan ook niet op h7, maar speelde 22. g4. Dat kostte weliswaar een pion, maar leverde wel een aanval over de g-lijn op, waarna Leon zijn stelling moest verslechteren. Dan nog bleef het remise-achtig, maar met weinig tijd is het moeilijker te verdedigen dan aan te vallen.

Rinus zat de hele partij in een soort houdgreep. Zelf sprak hij van “met beide benen op de grond gezet”. Hier volgt het relaas van Rinus: *In de 1^e ronde van het toernooi had ik de Duitser Dirk Loef als tegenstander. Hij kwam pas aan het bord op het moment dat de gebruikelijke toespraken vooraf begonnen. Met als hoogtepunt de benoeming van Koen Leenhouts als 1^e Zeeuwse Grootmeester.*

Jammer dat je dan niet even nog een praatje kunt maken met je tegenstander voorafgaand aan de partij. En na de partij moest Dirk ook direct weg naar Rotterdam, dus een analyse achteraf was ook niet mogelijk.

Dirk heeft (net als Leons tegenstander) de titel Candidate Master. Zijn kandidatuur stamt vermoedelijk al uit 2006 toen zijn rating net boven de 2200 zat. Sinds die tijd is zijn rating langzaam gezakt naar 2082.

Het verschil met mijn rating is ruim 400 punten en dat was tijdens de partij heel goed te merken.

De statistieken van de partij op chess.com zijn er ook duidelijk over:

Langzaam weggespeeld omdat ik gewoon minder vaak de beste zetten deed (Wit deed dat 21 keer, ik 13 keer) en meer foute zetten deed (0 tegen 3).

Wit opende met 1. e4. Vooraf had ik me voorbereid op de Caro Kann en de Siciliaanse opening. Ik koos voor de Caro Kann. Maar de Breyer variant met 2. d3 (5^e keus in het openingenboek) had ik niet bekeken. Dirk kende die natuurlijk wel. Met als gevolg dat ik veel tijd moest gaan besteden aan mijn volgende zetten.

Op zet 4 week ik af van de theorie, ik wilde mijn witte loper snel ontwikkelen en speelde 4. ... Lg4 en ruilde de loper na 5. h3, waarna wit verrassend terugnam met Dxf3.

Vanaf mijn 7^e zet begint mijn stelling langzaam slechter te worden.

Die 7^e zet was (in bovenstaande stelling) d5xe4. Door onnauwkeurig spel van mijn kant (die pionnenruil op e4 was ook al niet zo verstandig, want dat gaf de witte looper van wit ruimte; dichtschuiven met 7. ... d4 bijvoorbeeld was een betere mogelijkheid) en het vervolgens opspelen van pion c6 naar c5 om Pc6 te kunnen spelen was ook niet erg gelukkig. Wits witte looper kwam in het spel op c4 met druk op f7. Wit schoof zijn pionnen heel geraffineerd op, zodat ik geen ruimte kreeg om goed te ontwikkelen. Ik liep steeds achter de feiten aan.

Echt fout ging het vanaf zet 14.

Heel moeilijk om hier de juiste voortzetting te vinden met de witte dreiging Pc4. Hier speelde ik 14 ... Tc8. Dat leidde uiteindelijk tot het verliezen van een kwaliteit en een pion en overhouden van een beroerde stelling. Wit speelde het gewoon goed uit.

Kortom terecht verloren van deze sterke speler.

Riny leek op remise af te stevenen. Zelf zegt Riny er dit over:

Het lukte me in het begin vrij goed om veel af te ruilen op efficiënte manieren waardoor ik inderdaad ook dacht dat remise haalbaar was.

Op zet 16 speelde mijn tegenstander Ld3, dit had ik ook verwacht maar ik zag toen pas dat er nog een idee bij zat, namelijk Te3. Als dit lukt kan hij er voor kiezen om de torens te verdubbelen en/of de toren naar h3 te spelen. Dit vond ik er allemaal nogal gevaarlijk uitzien dus speelde ik e5. Hiermee ruil ik nog wat meer, voorkom ik de aanval op mijn koning en ik dacht dat dit eindspel gelijk was.

In deze stelling speelde Riny dus 16....e5. Daarna volgde ruil van paard en looper en was het gevaar van de koningsaanval weg. Maar nu was Riny's ongedekte d-pion opeens het aansvalsobject voor wit. Dat zag Riny ook wel, maar het verdedigen leek best moeilijk.

Ik kan zelf niet precies zien hoe gevaarlijk die koningsaanval van wit is; als dat meevalt is dit wel het moment voor zwart om een minoriteitsaanval op te zetten op de damevleugel.

Terug naar de partij:

Zwart (Riny dus) is aan zet. Hoe verdedig je die d-pion? Logisch lijkt 21....Td8 en als wit dan meteen wil toeslaan met 22. c4 volgt 22....d4. Wit heeft echter een betere zet: 22. Dd4, want dan kan na het opspelen van de c-pion zwart niet meer d5-d4 spelen. Om de d-pion te behouden moet je dan 22....Db6 spelen, maar na 23. Dxb6, axb6 staat het weliswaar gelijk, maar kun je die ogenschijnlijk slechte pionnen (b7, b6 en d6) verdedigen? Riny zegt er het volgende over:

Die pion is inderdaad te verdedigen met het simpele Td8 ik had alleen het idee dat die passieve toren zou zorgen voor een eindspel wat ik niet zou houden (de computer zegt van wel, maar ik geloof nog steeds niet dat het mij zou lukken). Zonder Td8 te spelen ga ik de pion verliezen maar ik wilde dit compenseren door actief te spelen. Ik dacht dat het op die manier te houden was als ik de torens maar op het bord hield, elk toreneindspel is namelijk remise. Nou niet dus. Vanaf zet 23 schommelde de evaluatie tussen de +1 en +2 totdat ik op zet 49 pas echt blunderde. Ik had wel de zet(ten) gezien die me de meeste kans gaven (toren naar de achterste rij om mat te dreigen) maar ook dit had verloren geweest.

Het was in ieder geval een leerzame partij en ook een herinnering dat ik toch ook iets aan mijn eindspellen moet gaan doen.

Ronde 2 en 3 (zondag 6 augustus)

Rinus en Peter namen een bye; Rinus overdag en Peter 's avonds. **Riny** sloeg de hele zondag over.

Martjan was snel klaar doordat hij een blunder produceerde.

Martjan was met wit de opening niet goed door gekomen. Hij had een vervelende penning van zijn paard niet voorkomen en zijn ongedekte d-pion had hij moeten opgeven. Voordeel was wel dat zwart er ook een lastig te dekken pluspion voor terug kreeg. Eigenlijk zou het nog steeds erg remise zijn geweest na 17. Td3. Uiteindelijk zou zwart zijn d-pion gaan verliezen. Maar ja, hoe werkt onze brein, in dit geval dat van Martjan: als ik met mijn toren de d-pion neem, dan kan zwart die toren wel met zijn dame slaan en dan sla ik met dat gepende paard terug dat ook nog de dame op e2 dekt. Overigens zou dat ook materiaal gekost hebben (een

kwaliteit), maar zwart heeft beter na het door Martjan gespeelde 17. Txd4: 17.....Lxf3. Verhip, dat paard dekt ook nog die toren. Dat had Martjan overzien en de stukken konden de doos in.

Maar 's avonds won **Martjan** wel; van "good old" en veelspeler Alex Jonkheer.

In deze stelling speelde Martjan met vuur door 12....e5 te spelen. Uiteraard speelde Alex 13. Pd6 met kwaliteitswinst. Martjan dacht dat hij Alex' stukken na dit kwaliteitsoffer kon vastzetten, maar dat viel tegen. Er zat niet meer in dan een pion terug te winnen. Alex probeert daarna veel te ruilen. Dat lijkt een goede strategie als je materiaal voor staat, maar je kunt ook overdrijven:

Hier speelde Alex 27. Td4. Niet slim, want na 27....Txd4, 28. exd4 volgt 28....Pe6 en verlies van of pion f4 of pion d4 is onvermijdelijk. Martjan liet deze kans niet aan zich voorbij gaan.

Wat later: weer een cruciale stelling. Wit heeft net 32. Tf1 gespeeld. Martjan speelde hier 32....e3 en dit zegt hij hierover: *Wel zag ik dat 32. e3 een fout was toen ik het speelde, dacht "verdraaid, had eigenlijk eerst f4 moeten spelen want dat kunnen die pionnen elkaar ondersteunen". En met e3 kon hij eruit komen, dat zag ik ook.*

Maar te laat dus. Ik denk dat Martjan in sommige stellingen te gretig is en wat meer geduld moet betrachten. Aan de andere kant: die e-pion is wel dicht bij het promotieveld. Alex mag dus geen foutjes maken.

En dat deed Alex wel.

Wit (Alex) is aan zet. Wat zou u doen? Alex koos voor het (logische) 36. Kg1. En dat is fout. Martjan zag het en greep zijn kans met 36.....Pe4. Had Alex nu maar 36. Te3 gespeeld. Na 36.....Pe4 dreigt promotie en Alex kan niets anders dan de kwaliteit geven om promotie te voorkomen. Maar dat hielp niet veel, zoals Martjan ook had gezien:

Tot mijn verassing speelde 36. Kg1 en ik zag (na 36...Pe4) dat hij de kwaliteit moest geven om promotie te voorkomen en dat hij de pionnen op de g- en h-lijn niet kon behouden. Nadat die pionnen op g en h gevallen waren bleef hij doorspelen tot mijn verbazing; ik zat al te stressen ongeveer dat ik het alsnog ging weggeven op één of andere manier of pat ging krijgen, of mat omdat mijn koning 'vast' stond op d8 door de d6 pion, moet dan natuurlijk alleen opletten dat paard geen schaak kan geven, maar dat moet uiteraard geen probleem zijn, gelukkig is het niet zover gekomen.

Inderdaad, zover kwam het niet en kon Martjan zijn eerste scalp mee naar huis nemen. Figuurlijk dan.

Voor Leon leverde de zondag ook zijn eerste scalp op. Ik laat Leon aan het woord: *Zondag stonden er twee partijen op het programma. Ronde 2 zou om 11.30 uur beginnen en ronde 3 om 18.30 uur. Ik had één van de twee rondes een bye kunnen nemen, maar dacht dat het wel zou gaan. Dat viel wel een beetje tegen, het bleek qua energie zwaarder dan ik had gedacht. Mijn tegenstander in ronde 2 was Arthur Maters, rating 2131 en hij speelde met de zwarte stukken. Na een doorbraak in het centrum won hij eenvoudig.*

Toen was het wachten tot ronde 3 begon. Hier bleek ik met zwarte een tegenstander te treffen zonder rating, Mario Elderkamp. Hij had wel zeven jaar schaakervaring op het internet. Het werd een partij waarin ik nauwkeurig moest spelen.

Dat ik niet helemaal citroentjesfris meer achter het bord zat bleek uit deze stelling, waarin ik de zet 23. ... Pb4 afkeurde omdat ik dacht dat het niet kon. Soms zie je spoken. Mario gaf achteraf aan dat hij meteen had opgegeven als ik dat had gespeeld. Nu duurde het nog even, want alleen met grote moeite wist ik deze partij te winnen.

Het paard naar b4 was zeker okay, want na 24. Dc3 (wat anders) volgt 24...Pd3 met kwaliteitswinst.

Peter speelde tegen de in Cork (met Ierse vriendin) woonachtige West-Zeeuws-Vlaming Simon Provoost. Simon tikt tegen de 2200-rating aan (zowel KNSB als FIDE) en Peter zet daar nog geen 1900 KNSB-ELO-punten tegenover.

Cruciaal was de volgende stelling:

Peter (met zwart) is aan zet. Zijn dame staat aangevallen. Daar moet hij iets mee. Je kijkt dan ook naar de vervolgzetten voor wit. Op één of andere manier zie ik (ja, zo nu en dan heb ik het over mezelf in de 3e persoon en dan weer in de 1e persoon; ik snap dat de echte taalpurist hier zijn bedenkingen bij / tegen / over heeft) een aantal zetten voor wit: korte rokade, Pxe5 en Ph4. Het maakt dan niet veel uit of ik Df5 of Df6 speel. Df5 is zelfs iets beters, want rokeren kan dan niet (vanwege Dxh5). Maar waarom zou wit kort willen rokeren? Onzin natuurlijk. Waarom moet het witte paard spelen? Dat moet natuurlijk niet. Kort en goed: ik speel 13....Df5 en dan volgt uiteraard 14. dxe5 en daarna komt de witte dame op d4. Uiteindelijk geef ik een pion en kom ik in een eindspel terecht dat iets beter staat voor wit (+0,5) en dan komt het aan op gevoel / ervaring / klasse. Kortom: Simon was op alle punten beter, denk ik en na wits 41^e zet geef ik op.

Even daarvoor was de stelling zo:

Ik heb hier naar 12....Pxf2 gekeken, maar zag er vanwege 13. Kxf2, exd4 14. exd4, Df6+ 15. Pf3 niets in. Simon was wel bang voor die zet vanwege 13. Kxf2, Df6+. Natuurlijk: nu kan 14. Pf3 niet vanwege 14....e4. Simon zou dan als volgt gespeeld hebben: 14. Kg1, exd4 15. Pf3, dxe3 16.c3. Een stelling die door de engine als iets beter voor wit wordt beschouwd, maar natuurlijk ook een stelling waarin tactisch veel meer mogelijk is dan in de stelling die later ontstond.

Rinus kon op deze zondag, net als Peter, niet winnen. Ik laat Rinus aan het woord, al is het maar omdat Rinus' speltype ver verwijderd is van wat ik denk te snappen: *Deze keer tegen Jan van Roestel (rating 1846) uit Breda. Hij reist elke dag op en neer.*

Ik mocht de witte stukken hanteren en kon ik mijn stukken opstellen op mijn favoriete wijze met Pf3, g3 en Lg2. Ik merkte al gauw dat een dergelijke speelwijze hem ook wel op het lijf geschreven was. Rustig opbouwen en dan toeslaan. Tot en met zet 9 van zwart werd het openingenboek gevolgd (Koningsindisch met fianchetto):

De gebruikelijke voortzetting is hier 10. e4. Echter, ik wilde mijn witte loper niet blokkeren en speelde 10. Pd2. Dit wordt zelden gespeeld. De engine geeft niet aan dat het slecht. Mijn idee was om het paard later (na b4 en c5) via c4 op d6 te kunnen plaatsen. Waarom ik van gedachten veranderde en tot 11. Pde4 besloot, weet ik niet meer. Zwart antwoordde natuurlijk direct met het logische 11. f5, waarop ik 12. Pg5 speelde. Uiteraard zag zwart de dreiging 13. Pe6 en hij antwoordde met 12. Pc5 om na 13. b4 het paard van g5 af te ruilen op e6 en daarmee de witte loper te ontwikkelen.

Een aantal zetten later was er, door koste wat kost mijn witte loper tegen afruilen te beschermen (met het opspelen van f3), een zwakke pion ontstaan op e3 en een doorgedrongen witte loper van zwart. Zie de volgende stelling (met zwart aan zet):

Ondanks dat (of omdat) ik Rinus' speltype niet snap ben ik hier toch liever zwart. De looper op d2 is een veredelde pion, de fianchetto-loper van zwart dreigt van alles met de dame op b2 en de toren op a1, de witte fianchetto-loper kan niet veel. Overigens vind ik de witveldige zwarte looper ook niet geweldig, maar die kan tot leven gewekt worden en dat doet zwart door het mooie kwaliteitsoffer 24....Txd4. De engine vindt dit maar niks (niks, in de zin van "het blijft ongeveer gelijk en er zijn betere zetten als 24....Pd5") en ik vind het zo'n beetje winnend (voor een mens dan).

Rinus ging ook al snel de fout in door na 25. exd4 (slaan met de dame verliest de dame na iets als 25....Pg4), e3 door nu het (weliswaar creatieve) 26. Tc3 te spelen in plaats van het simpele 26. Le1. Rinus zegt hier het volgende over: *Met iets langer nadenken (onvoldoende concentratie?) had ik kunnen zien dat zwart na 26. exd2 zijn toren naar e1 (met schaak) kon spelen met dreiging van promotie van de pion op d2 en ik dus niet de looper op d3 mocht pakken (wat wel gebeurde).*

Zwart speelde het vervolgens goed uit.

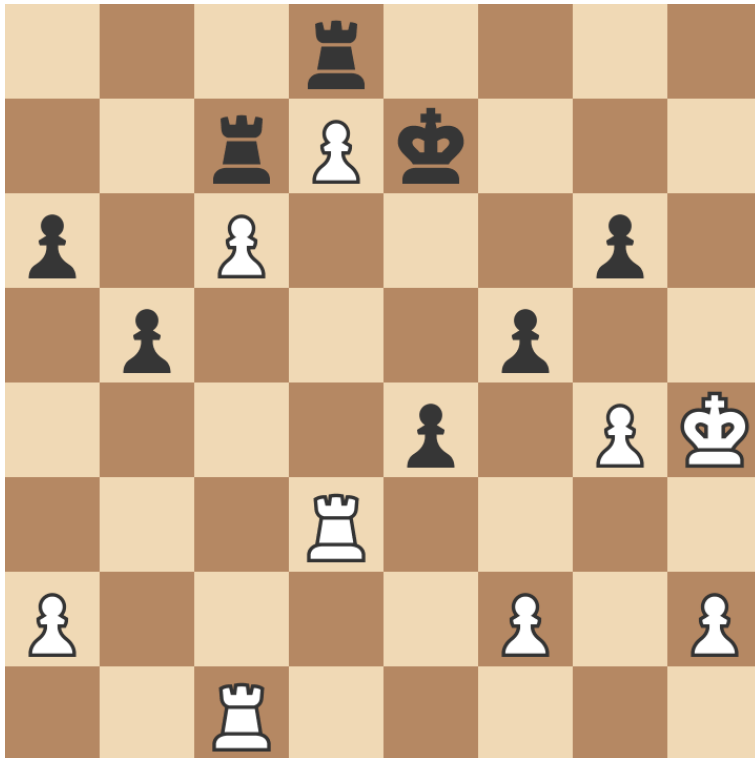
Ronde 4 (maandag 8 augustus)

Rinus en Riny boekten hun eerste zege. Bij **Rinus** ging het nog al makkelijk. Zijn tegenstander behandelde de opening niet handig, voelde zich genoodzaakt een looper op h6 te offeren, maar de gebruikelijke koningsaanval kon niet van de grond komen.

Riny (met wit) stond na 23 zetten zo:

En de stukken kunnen de doos in, zou je denken. Maar zoals iedereen weet "door op te geven is nog nooit een partij gewonnen", dus tegenstander Raymond van de Ven speelt stug door. En terecht, want nadat hij net zijn pion naar e4 gespeeld

weet Riny het verschrikkelijke 39. Ta3 te spelen. Na 39...Tdx7 is het opeens weer gelijk. Maar gelukkig behandelt Van de Ven het eindspel niet correct (die toreneindspelen zijn ook verduveld moeilijk) en wint Riny nog.

Martjan, Leon en Peter beten in het stof.

Martjan zegt het volgende over zijn partij: *Tegen Guy Baete had ik mezelf voorbereid en wist dat hij waarschijnlijk ging openen met d6 en vaak daarna g6. Tot zet 9 wist ik welke zetten ik moest doen. Na e6 was ik uit mijn voorbereiding.*

Na het net gespeelde 10... Pbd7 wist ik niet goed hoe ik verder wou en wat mijn plan was. Ik dacht druk zetten op dat paard door versterking op de e-pion (dus ik speelde 11. Tfe1). Maar alle beste zetten volgens de engine zijn wat rustigere zetten, zoals één van de twee lopers terug zetten. Waarschijnlijk tegen een eventuele dreiging van d5 lijkt me.

Het nadeel van 11. Tfe1 is dat zwart de dubbelaanval 11.....Db6 heeft. Pion b2 en d4 staan nu aangevallen. Iets als 12. De3 is nu het best, want pion b2 is vergiftigd, maar Martjan is aanvallend ingesteld en speelt 12. e5 wat helaas gewoon een centrumpion kost. Martjan is over het vervolg kort in zijn oordeel: *Daarna kon ik de positie moeilijk houden en ging het al snel van kwaad naar erger.*

Leon mocht met tegen Marcel Nellen, spelend bij Middelburg. Ik had Leon verteld dat hij een creatieve speler is. De partij was in elk geval complex. Ik had dan ook geen idee wie er beter stond; alleen zijn mijn gevoel dat dat Leon was in deze stelling:

Leon zegt hier het volgende over: *Ik kwam beter te staan, maar toen moest ik nog zien te winnen. Ik koos het verkeerde plan. In deze stelling koos ik voor de voortzetting 17. g4. Maar beter was geweest 17. Lxg5 Pxg5 18. Df4. Ook 17. g3 gevolgd door 18. Dg2 was een optie geweest.*

Tsja, dat zie ik ook, in de engine. Maar toch: kan een normaal mens (zoals Leon en Marcel) dat allemaal zien? Ik geloof het niet. Overigens pakte Leons voortzetting helemaal niet zo slecht uit, want na zwarts 23^e zet gaf de engine nog steeds meer dan +2 voor Leon.

Leon: *Ik had 22. Pe3 gespeeld om de penning van de (tot dan toe hele partij passief staande) loper op b7 naar de toren op h1 tegen te gaan. Maar moest toch zo nodig het pionnetje slaan op c4. Als je op zoek bent naar een matdreiging is een pion eigenlijk niet interessant. De betere voortzetting hier was 24. f5. Daar had ik wel naar gekeken, maar ik zag het vervolg niet. Het kan dan bijvoorbeeld verder gaan als 24. ... exf5 25. Pd6 Td7 26. h6 g6 27. Dd5+ Kg8 28. Pxb7.*

Uiteindelijk bleef ik (ik had ook niet veel tijd meer) de verkeerde zetten doen waardoor Marcel optimaal profiteerde en ik met de nul naar huis moest.

Zo herkenbaar allemaal: beter staan, maar hoe zet je het om naar winst, daarover nadenken kost zoveel tijd, je weet dat je de trekker kan overhalen, maar wanneer en hoe en uiteindelijk ga je de bietenbrug nog op.

Peter speelde 13 zetten theorie. Gekker nog: hij wist ook dat het theorie was. Zijn tegenstander ook. Toen beiden 15 zetten hadden gedaan was Peter er van overtuigd dat er een (zo goed als winnende) combinatie in zat, voor hem:

Ik zal u niet vermoeien met wat ik allemaal zag (Lc4, Lb5, Db5, Td6, Dd6), maar concreet kwam het er wel op neer dat ik na een half uur nadenken toch telkens zag dat het “het net niet was”. Gelukkig had ik me ook bedacht dat ik altijd de “safe” zet 16. De3 had. Totdat ik **plots** zag dat ik na 16...Lc4 een pion kon winnen. Nu is die zet nog niet erg, want na 16...De7 kan ik nog steeds de prima zet 17. De3 doen, maar zonder een goede blundercheck te doen speel ik 17. Dxe7, Kxe7 18. Lxf7 ervan uitgaande dat na 18...Kxf7 ik twee pionnen win (19. Txd7+). Maar schaken is GEEN dammen! Dus zwart slaat niet, maar speelt 18....Lg4. Het staat dan zo:

Tsja, wat speel je nu? Ik speel 19. Lb3, zodat ik kan terugnemen met de looper en daarna rokeren en dan moet ik maar hopen en bidden dat het looperpaar voldoende compensatie biedt voor de kwaliteit. De engine vindt dit de "tweede beste zet". Maar "de winnaar" (evaluatie: 0,0) is 19. f3. Huh!? Natuurlijk heb ik die zet bekeken, maar na 19...exf3 lijkt me dat het alleen maar erger is geworden. Waarom vindt de engine dit zo goed? Vanwege 20. e6 en nu dreigt de toren te ontsnappen met 21. Td7+. Heel eerlijk vind ik dit voor een mens best moeilijk te zien. Na 20. e6 heeft zwart niet beter dan 20...f2+, 21. Kxf2, Lxd1 22. Txd1. De engine geeft dan nog steeds 0,0, maar ik vind wit toch echt nog wel minder staan. Voor wit. Maar goed: Allemaal niet gezien dus.

Inmiddels was mijn tijd al aardig geslonken en speelde ik (het geplande) 21. o-o. Maar waarom eigenlijk? 21. Lc2 is al veel beter, maar ook 21. f4, exf3 e.p., 22. Lxf3 en de lopers staan perfect. Zelfs 21. h4 om de toren via h3 te ontwikkelen en de koning in het midden te houden is beter. Na mijn rokade speelde zwart 21...b5 en kon ik mijn zwartveldige looper niet op het goede veld c3 handhaven en werd ik langzaam maar zeker weggedrukt. Schwindels waren er nauwelijks, kleine truukjes wel, maar die zag mijn tegenstander allemaal.

Ronde 5 (dinsdag 8 augustus)

Peter speelde een partij die voor het publiek leuk was, voor Peter eigenlijk ook wel, maar toch vooral voor zijn tegenstander, die een hele dag studeren op Peters lijfopening een vol punt zag opleveren met een mooi mat, dat Peter op een gegeven moment ook wel zag, maar dat (zoals het hoort) netjes op het bord liet komen.

Hier alvast de hele partij:

<https://www.chess.com/analysis/game/pgn/4jfFN4Y9xz?tab=analysis>

Peter is hier zwaar aan het denken en zal spoedig zijn e-pion naar e4 spelen. Wit antwoordt met Tc1 en dan kom je in de volgende stelling:

Best een rare positie van de zwarte koning natuurlijk en ik verklap alvast dat hij gaat eindigen op g8! Wit is aan zet en speelt (uiteeraard) 19. Lc7+, dat gevolgd wordt door 19....Kxd5 (ik heb mijn geofferde pion weer terug), 20. Tc5+, Ke6 21. Te5+, Kf6 22. Pc3. Het staat dan zo:

Ik ben aan zet. Het staat een beetje raar. Nou, een beetje, een beetje veel. Ik zie dat ik mijn e-pion ga verliezen. Aan die dreiging kan ik niks doen. Ik wil mijn torens verbinden, dus moet ik mijn paard wegspeken: naar a7 is niet goed vanwege 23. Pd5+, Kg6 24. Pe7+ met verlies van de looper. Dus speel ik mijn paard naar e7. Maar daarbij heb ik een andere dreiging van wit uit het oog verloren. En Jens van der Sloot (mijn tegenstander) ziet die wel.

Jens had de hele dinsdag besteed aan het bestuderen van de Kalashnikov, mijn lijfvariant. Hij kende echt alle mogelijkheden in deze variant van het Siciliaans.

Er een hele dag op studeren is “één”, maar ze dan ook allemaal nog onthouden. Pfff, dat is “twee”. Martjan (die erbij was bij de analyse) en ik vielen werkelijk van onze stoel als hij weer een variant liet zien die op het bord had kunnen komen (met de evaluatie-score van de engine erbij). Bizar.

Toen ik dus 22.....Pe7 speelde was ook hij wel uit zijn voorbereiding, maar hij speelde hierna het mooie 23. g4 in plaats van slaan op e4). Het spelen van 22.....h5 had me nog enigszins kunnen redden. Nu ging het prachtig mis: 23....Le6, 24. Pxe4, Kg6 25. Tg5+, Kh6, 26. Lf4, waarna deze stelling ontstond:

Ik zag hier twee mogelijke zetten: 26....g6 of 26. Th8 naar een ander veld (e8, d8 of c8). Ik zag geen verschil en koos voor 26....g6, om een vluchtveld voor mijn koning te hebben. Helaas pindakaas: dat was echt fout, want “mat-in-drie” wat ik ook zag meteen nadat hij 27. Th5+ speelde (die zet zelf had ik ook wel gezien, maar het verplichte vervolg niet): 27....Kg7, 28. Lh6+, Kg8 en 29. Pf6 mat. Mooi.

Geloof het of niet: ik heb eigenlijk best genoten van deze onorthodoxe partij. Ke8-d7-d6-d5-e6-f6-g6-h6-g7-g8. Een vermoeiende (en uiteindelijk dodelijke) voettocht voor De Zwarte Vorst.

Leon won: *Ik had zwart tegen opnieuw een speler zonder rating. Dit maal Tygo Timmerman, ook afkomstig uit Goes en sinds een jaar ook spelend bij die vereniging. Ook nu geen beste partij van mij.* Ik vond het wel meevallen: eerst een stuk winnen omdat anders met een vork de dame verloren ging en daarna met een aftrekaanval een toren winnen.

Martjan speelde weer een agressieve partij, maar zijn tegenstander deed niet voor hem onder en wist beter met de stelling om te gaan dan Martjan.

Al na de 9^e zet van wit is een stelling ontstaan waarbij Martjan een belangrijk besluit moet nemen: wil ik lang of kort rokeren:

Ziet u het? Ja? Okay: 14. P_{xh7} en slaan mag niet vanwege 15. Dh5+, Kg8, 16. Lc4+ met uiteindelijk mat. Zo won Henk nog een pion en was Martjans koning zo onbeschermd dat Martjan na nog wat zetten terecht opgaf. Martjan: *Ik kan niks anders zeggen dan gewoon erg goed gevonden van mijn tegenstander, dat offer.* Bij elke andere zet was Martjan ondanks de pion minder gewoon goed in de wedstrijd, omdat Lxb2 dreigt.

Riny en Rinus speelden knap remise en er had wellicht meer in gezeten.

Rinus speelde met wit tegen een oude bekende (wat HZ betreft) Gilbert Leentjens, die in bovenstaande stelling net 15...e6 had gespeeld. Niets aan de hand lijkt het, maar Rinus ziet goed dat de afruilmanoeuvre 16. Lxf6, Lxf6 17. Pxe4, dxe4 18. Pd2 een pion oplevert.

Later in de partij staat het zo (met Rinus aan zet):

Rinus staat nog steeds een pion voor. Rinus heeft net 23. b4 gespeeld, waardoor Gilberts paard naar c6 moest en de pion op b6 genomen kan worden. Op zich logisch, nog een pionnetje erbij. Maar zoals Rinus meldde was hij hier te gretig (hij nam die pion) en moest hij na 24.....Pxd4 lijdzaam toezien dat er volop geruild werd en er een eindspel resteerde met allebei een toren en ongelijke lopers en nog steeds een pion meer, maar die had nauwelijks waarde meer (en dat vindt de engine ook).

Op welk moment de volgende foto is genomen weet ik niet, maar Rinus kijkt wel wat bedenkelijk.

Hier is zwart (Riny's Belgische tegenstander) aan zet. Het staat gelijk. Maar daar is dan ook alles mee gezegd. Wat een complexe stelling. **Riny** had steeds iets beter gestaan, maar kon de trekker niet overhalen of de stelling vereenvoudigen en dan met meer materiaal het afmaken.

Jammer genoeg miste Riny een mat:

Eigenlijk miste hij het niet, hij zag het een zet daarna, toen het niet meer kon. Zwart heeft net op d1 een toren geslagen. En nu ziet u natuurlijk wel het mat: 35. f6 (dreigt 36. Td8 mat), Ke8 36. Td6/5/4/3/2 (maakt allemaal niet uit), Kf8 37. Td8 mat. Dat Riny toen niet meer dan 2 minuten tijd had is natuurlijk de reden dat Riny het mat te laat zag. Nu sloeg hij de loper en wist zwart zich net te redden.

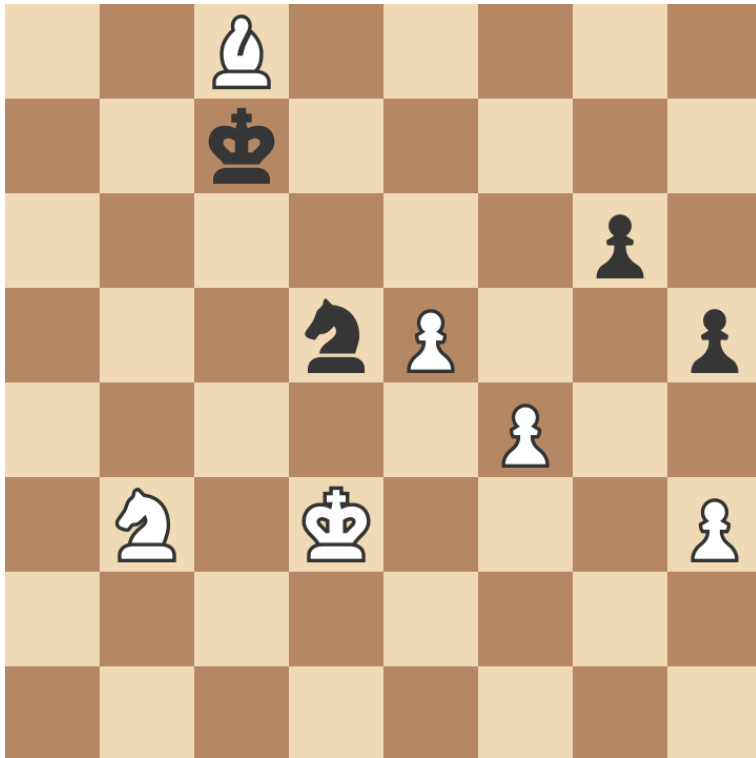
Ronde 6 (9 augustus)

Martjan was als eerste klaar. Hij speelde tegen Ko Kooman, Peters tegenstander uit de 1^e ronde. Peter kon Martjan vooraf inseinen dat Ko een snelle zetter was en dat Martjan vooral op moest passen mee te gaan in zijn tempo. Dat had Martjan in zijn oren geknoopt.

Tegen Ko was ik verbaasd over zijn openingszetten. Had die variant nog niet gezien en het bleek ook niet zo best voor mijn tegenstander. Hij slaat op zet 4 mijn paard waardoor hij zijn sterke looper en bescherming van zijn koning bij een eventuele rokade kwijt is. Ook c6 was lastig voor hem omdat hij zijn stukken eruit wil hebben maar zijn paard kan al niet naar c6 en als dat naar d7 gaat staat zijn looper vast. Daarom probeerde hij eerst zijn looper eruit te krijgen maar die kan ik op elk veld weg jagen terug naar d7 of c8 (of het laten slaan uiteraard). Maar hij gaat terug naar c8. Ik zet daarna druk op zijn opgesloten stukken door 17. Tfb1. Hij kan nog terug met zijn paard naar a8 of c8 (waar het ook niet fijn staat) maar hij sloeg (tot mijn verbazing) mijn pion op a4. Daardoor heeft hij een toren en een pion tegen twee stukken, wat beter voor mij is.

Wit staat inderdaad beter, maar moet opletten, want die a-pion is wel een vrijpion. Martjan zegt er dit over: *Daarna is het uiteraard rustig uitspelen, opletten dat hij geen trুকjes heeft en dat op een of andere manier zijn pionnen niet doorlopen. Ik was nog even bang dat ik op het einde zou overblijven met alleen een paard en een looper. Ik zou niet weten hoe ik dan mat moet geven 😊* (Noot van Peter: Dat weten maar weinig spelers van ons niveau). *Gelukkig was dat niet het geval.*

Na zijn 60e zet (Pd5) lijkt het erop dat hij een pion gaat winnen omdat ik anders mijn loper verlies op c8. Echter kon ik zijn paard achterna blijven zitten door Ke4, Kd4, Ke3, Kf3. Dat vond ik wel even grappig.

Peter speelde tegen Manuel Colsen, die bekend staan om zijn solide speelstijl. Niet Peters “piece of cake”. Manuel zette de Caro-Kann ultra voorzichtig op, Peter kon zich inhouden om al te driest te spelen, stond Manuel toe veel te ruilen, vooral omdat de resterende positie Peter wel beviel:

De zwarte looper kan niet veel uitrichten, het witte paard (tsja, zo heet ook de club waar Manuel voor speelt) komt of op f6 of d6 terecht en is daar onaantastbaar en de pion op h7 moet wel vallen. Dat klopte allemaal. Na Manuels 15... Ke7 speelde Peter 16. Pd2, waar hij achteraf niet gelukkig mee was; torens verdubbelen op de h-lijn leek hem beter. Maar hoe dan ook, Peter speelde het keurig uit. Grappig: Peter heeft nu twee keer gewonnen door planmatig te spelen en drie keer tactisch verloren. En Peter van zich zelf maar denken dat hij vooral tactisch sterk is. Weer een mythe ontmaskerd.

Leon had de witte stukken tegen Ruud Nieuwenhuis (rating: 1813): *Hoewel ik vanuit de opening een pion achter kwam, benutte ik mijn schwindelkansen optimaal. Toen Ruud een paar steekjes liet vallen kon ik hem zomaar mat zetten.*

Riny speelde weer een gooi- en smijtwerkpartij. Net als de dag ervoor liet Riny de winst glippen, maar zijn tegenstander, een blijkbaar universitair afgestuurde Duitser (want Dr. voor zijn naam) die elk jaar meedoet aan het HZ, ook.

In deze stelling speelt Riny 14....Txb2. Okay, het levert een pion op, maar is het verstandig? Niet echt, want na 15. f4 moet Riny ruilen op h1 en komt de andere witte toren binnen op h8.

Hier (Riny heeft net 18....a4 gespeeld met aanval op de dame) had wit zijn pion kunnen terugwinnen met het mooie 19. Pb5, cxb5 20. Txf8+, Kxf8 (Pxf8, 21. Dxb5+ is slechter), 21. Db4+ gevolgd door 22. Lxa8. Onze Duitse Herr Doctor zag het niet en speelde 19. Da3+ en na 19. 0-0-0 stond zijn dame plots aangevallen door de zwarte looper op f8 en nam Riny de aanval over, omdat wit het rare 20. b4 moest spelen.

De stelling was natuurlijk zo vreemd dat het alle kanten op kon, ook al omdat beide spelers al snel in tijdnood kwamen (logisch met zo'n stelling). Weer wat later staat het zo:

Hier wordt Riny verrast door 34. Lxb5. Mooi offer, maar niet goed. Riny had gezien dat 34....Pc3+ het goede antwoord was, maar om redenen die Riny niet meer kon terughalen doet hij het niet, slaat de looper en na 35. c6+ is het opeens aardig gelijk, vooral omdat beide partijen steeds naar eeuwig schaak kunnen vluchten. Maar dat gebeurt natuurlijk niet.

Riny moet in deze stelling

zijn 40^e zet (na 40. Th3 van wit) doen en heeft nog een paar minuten. Wat zou hij spelen? Simpel 40....Dc5, toch? Dan staat je dame niet meer aangevallen, je looper blijft gedekt, wit heeft geen schaakjes en pion c7 valt de volgende zet. Maar Riny denkt dat 40....Txc7 net zo goed is. Oeps: 41. Dxc7+ en je moet een eindspel gaan spelen van L+4 pi tegen T+L+pi dat misschien remise te houden is. Zijn tegenstander speelt dus 41. Dxc7. Toch? Nee, hij geeft op, terwijl hij toch (na heel veel tijdnoed) opeens veel tijd heeft (want 41^e zet). Een gevalletje dubbele schaakblindheid die Riny de zege oplevert.

Rinus was als allerlaatste uit in deze 5^e ronde. Niet onlogisch, want hij speelde tegen Hans Welten, die wel vaker van die lange partijen heeft.

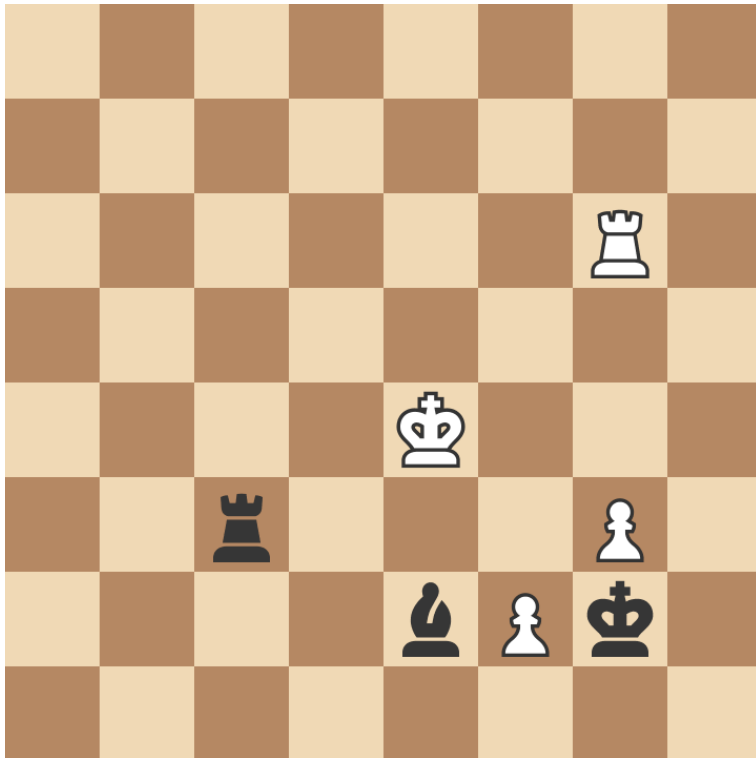

Rinus, die met zwart speelt, staat wat gedrongen en denkt nu met 32....Pb5 het ei van Columbus te hebben gevonden. Dat is niet zo; dan had hij eerst 32....a6 moeten doen. Nu volgt namelijk 33. Lxb5, Txb5 34. Ta6! En Rinus mag kiezen of hij de a-pion, de c-pion of de f-pion wil verliezen. Rinus kiest met 34.....f6, 35. Te6, Le8 voor de f-pion. De engine had voor de a-pion gekozen met 34...Tc8. Tsja, maar Rinus en Hans zijn geen engines. Pion achter, maar met ongelijke lopers weet je het maar nooit; wie weet zit er nog remise in.

Hans komt een tweede pion voor, mist op zet 74 torenwinst. Op zet 85 mist Hans mat-in-7:

85. Lf6 wint gewoon; zelfs als je geen mat-in-7 ziet is duidelijk dat er na Td8+ mat is of de c-pion een dame wordt. Uiteindelijk verliest Hans zelfs zijn looper en is dit de eindstelling:

Wit is aan zet en de engine vindt het remise. Beide heren ook. Rinus zegt er dit over: *Gisteren tot kwart voor 12 bezig geweest om remise te halen tegen Hans.*

Het was echt zwoegen tot het laatste moment in een Grünfeld Indische partij. We waren de laatsten die bezig waren. Ik kreeg herhaaldelijk van de scheidsrechter te horen dat ik moest blijven noteren. Ja, dat is wel een dingetje bij mij. Vergeet dat op de een of andere manier in een intense partij.

Hans zat meer in tijdnood dan ik! Hij had in de laatste fase voortduren nog een seconde of 30 over, bij mij stond de klok nog op 10 minuten. Door ongelijke lopers en onnauwkeurig spelen van Hans kon ik op de één of andere manier overeind blijven.

Ik heb de andere dag aan Hans niet durven vragen of hij goed geslapen had.

Ronde 7 (10 augustus)

Na 30....Lf6 stond het zo bij de met wit spelende **Rinus**:

Rinus heeft een pion meer. Zijn toren op d4 moet de looper op d5 dekken. Wat je ook doet: je verliest die pion op c3 en daar komt een ogenschijnlijk gevaarlijke zwarte pion. Toch was iets als 31. Tdd1 het beste. Rinus koos nu voor 31. Txb4, maar na 31....Dxb4 resteerde een eindspel met 2 toren en een looper tegen een witte dame. Wit heeft wel twee pionnen meer, maar de b-pion is ten dode opgeschreven en daarna is het een kwestie van techniek. Jammer, maar de partij van de dag ervoor (die bijna 5 1/2 uur duurde was Rinus niet zijn kouwe kleren gaan zitten).

Peter speelde een interessante partij tegen een Amerikaan (meer precies uit de Verenigde Staten van Amerika, want zoals velen lijken te vergeten is Amerika veeeeeeeeeeeeel groter dan de Joe Es of Ee) die al jaren in Duitsland woont en een BVB-pet (die gek genoeg helemaal zwart was in plaats van minstens iets van geel te hebben) op had.

De stelling was voortdurend complex.

Daniel heeft net 29. Ld5 gespeeld. Ik zie de optie om op d5 te slaan en dan bij voorkeur met het paard zodat ik met f6 mijn e-pion kan dekken. Ik durf het niet aan, want wie weet zit er toch iets van een tussenzet in en is iets als Lxe5 met aanval op koning en toren dodelijk. Ik speel daarom 29....Lc8 (wie weet mist hij 30....Lg4 met damewinst), 31. De2, Kg6, zodat een loperschaak er niet in zit (slaan op d5 kan nog steeds). Overigens overwoog ik remise aan te bieden hier, omdat ik (tijd werd ook krap) vreesde dat mijn hart (een onverantwoorde winstpoging doen) het zou winnen van de ratio. Hij speelt 32. f3 (zodat zijn looper naar f2 kan).

En jawel hoor, met een minuut of 5 klok, sla ik hier wel op d5 met het paard. Na 32. exd5 zie ik niet dat 32....f6 gewoon kan. Ik dacht dat wit dan op e5 kon slaan met de looper en dan na wat geruil zou ik achter staan, dacht ik.

Onzin natuurlijk, dat zou zo zijn als de dame van hem op e1 zou staan en de toren die er staat op e2. En ook een tussenschaak op c2 is niks om bang voor te zijn. Oftewel: ik deed de goede zet, ik bracht mezelf in een kansrijke positie, maar zag het niet en speelde 32....Td8. Plots was wit "in the lead". Ik wist me nog redelijk te redden in de resterende 8 zetten, ondanks dat ik ver onder de 5 minuten zat.

In deze stelling moet ik mijn 40^e zet doen. Ik zie dat na 40....Txe8, 41. Txe8 er iets verschrikkelijks dreigt: 42. Tg8+, Kh7 43. Tg7+, Kh8 44. Txf7+ en de toren op d7 gaat verloren. Ik mis dat ik na 41. Txe8 gewoon (nou ja, gewoon) f7-f5 kan spelen en de "soort van" dulle-toren-dreiging is weg. Ik sla dus niet, maar speel 40.....Tdd8 (ik zie nu pas dat 40....Tdb7 hetzelfde effect zou hebben), zodat hij moet ruilen of met zijn toren weg moet. Dat laatste doet hij (naar d7), valt mijn pion op a7 aan en zonder veel nadenken speel ik 41...a6, wat direct verliezend is.

Nu u weet dat er wat in zit ziet u de mooie witte zet natuurlijk meteen. Maar wat stom van me: ten eerste: ik had hier weer tijd, ten tweede: ik had me na dameruil al gerealiseerd dat er sprake was van ongelijke lopers, een pionnetje verliezen zou dus misschien niet erg zijn en ten derde (maar dat had ik gemist) is er nog steeds de dreiging op veld g7 van toren en loper.

Als u nu nog niet hebt gezien wat wit speelde, dan leest u dit verhaal te oppervlakkig of bent u slaapdronken: 42. T1e6+!!!! En de stukken konden de doos in wat na 42....Kh7, 43. Txf7+, Kg8 44. Tg7+, Kf8, 45. Txh6, Td4 (teleurstelling; ik had hier natuurlijk al op moeten geven) 46. Lxd4, cxd4 47. Td7 en hier vond ik het welletjes en vol zelfwalging (slaan op d5 in tijdnood zonder dat je het hebt kunnen doorrekenen; tsja, dat doe je maar lekker online, maar niet in een serieuze partij).

Peter verloor dus onnodig. **Martjan** ook. Tegen Carl Schoor speelde hij een puike partij. Na een (door beiden) creatieve behandeling van de opening stond Martjan een pion voor. In deze stelling

heeft Carl met 18. Pfd5 net een blunder geproduceerd. Martjan ziet het en speelt 18....Lxd5. Na 19. Pxd5 zou 19....Pe2+ met damewinst volgen. Dat ziet Carl dan uiteraard wel, maar Carl baalde zichtbaar (als ik Martjan mag geloven) van zijn fout. Carl bedacht nog wel het mooie 19. Dg4, waarbij hij twee stukken van Martjan aanvalt en het erop lijkt dat Carl “er mee weg komt”. Maar dat is natuurlijk niet zo. Martjan kan simpel op g2 nog een pion mee snoepen of nog beter 19....Lc4 (met aanval op de toren) spelen. Allemaal eenvoudig te zien, maar Martjan raakt van Carls damezet compleet van de leg en ziet dingen die er niet zijn. Overigens had Martjan zelfs helemaal geen stuk hoeven te verliezen, want na 19....Le4!! (in plaats van 19....Lc4 of Lxg2) 20. Pxe4 heeft Martjan 20....f5, een vork op dame en paard en blijft hij een stuk voor. Heel eerlijk: dat is voor ons niveau wel moeilijk te zien.

Martjan speelde echter 19....Pc2, wat niets oplevert. Martjan blijft een pion voor, maar kan de stelling niet vereenvoudigen, zodat Carl “in de wedstrijd” blijft.

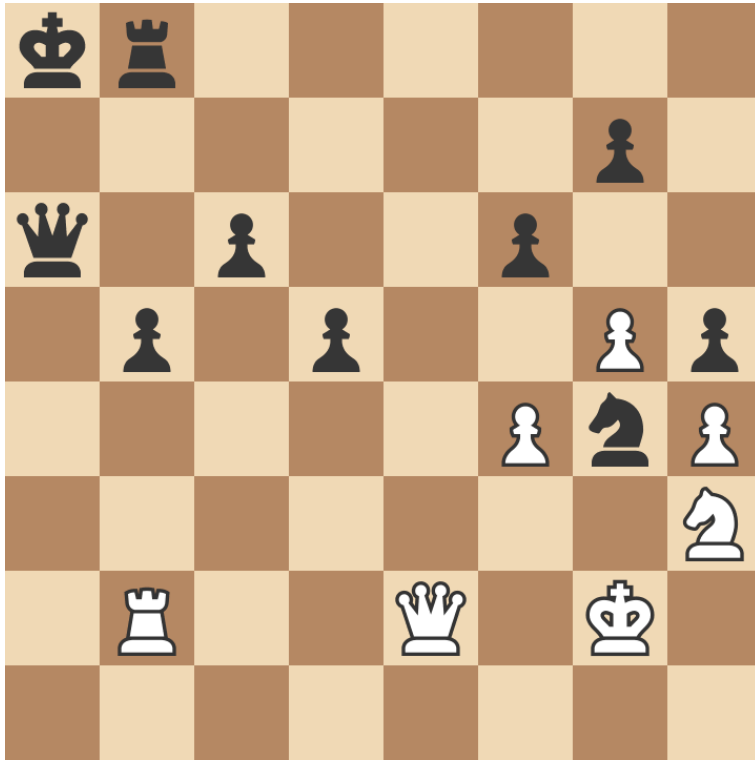
En hier ziet Martjan een mogelijkheid om te vereenvoudigen, namelijk 23....Lxe4. Het lijkt op ruilen, maar na 24. Pxe4, Dxe4 25. Dxf7+, Kh8 26. Tc7 neemt Carl de aanval over.

Toch is er nog niks aan de hand. Veld g7 moet gedekt blijven (dat doet de dame). Veld f8 moet dubbel gedekt blijven (anders mat op de onderste rij) of zwart moet een gaatje maken (h6 spelen dus). Eigenlijk is het potremise, maar niet na het verschrikkelijk 29.....De6. Martjan ziet meteen dat dit goed mis is en geeft op.

Van Riny's partij dit keer geen beelden. Waarom niet? Ik laat Riny aan het woord: *Tegen Eelco Haak liep ik eigenlijk de hele partij achter de feiten aan. Op het laatst probeerde ik het nog te redden met eeuwig schaak maar dat zat er helaas niet in.* Eigenlijk was het gewoon een hele goede partij van Eelco, die een simpel plan had en dat plan ook kon uitvoeren, zonder dat Riny er veel tegen kon doen. Leerzaam, dat dan weer wel.

Leon speelde weer tegen een tegenstander met een rating van ruim boven de 1800 (wat zeg ik: bijna 1900). Leon meldt het volgende: *Deze partij had ik moeten verliezen, maar ook hier kreeg ik tegenkansen. In tijdnood van mijn tegenstander bood ik remise aan, wat hij aannam.*

Dit is de eindstelling. Leon dreigt natuurlijk 36. Ta2. En zo simpel is het nog niet voor zwart: je moet of je dame spelen of je koning. 36....Db7 is natuurlijk fout, want dan wint 37. Ta2+ nog steeds. Naar c8 met de dame gaat ook mis: 37. Ta2+, Kb7 38. De7+, Dc7 39. Ta7+, Kxa7 40. Dxc7+. Dan met de dame naar b6. Ook dan volgt 37. Ta2+, Kb7 38. De7+, Kc8 39. De8+, Kxa7 40. Dxc7+ met eeuwig schaak. Wel nog winnend voor zwart was 36....Kb7. Maar durf je dat aan? Na 37. De7+ moet je naar b6 met je koning. Het kan allemaal net, maar reken het allemaal maar eens door in tijdnood.

Gewoon weer goed kansen benut door Leon in een mindere stelling. Dat is ook een kwaliteit.

Ronde 8 (11 augustus)

Ton van Vliet heeft een scheurkalender. Voor vandaag was dit de tegeltjeswijsheid:

Dit leidde tot de existentiële vraag aan mezelf: hoor ik bij de “wijzen” of de “nuttelozen”? Het antwoord op die vraag laat ik in het midden of aan u over.

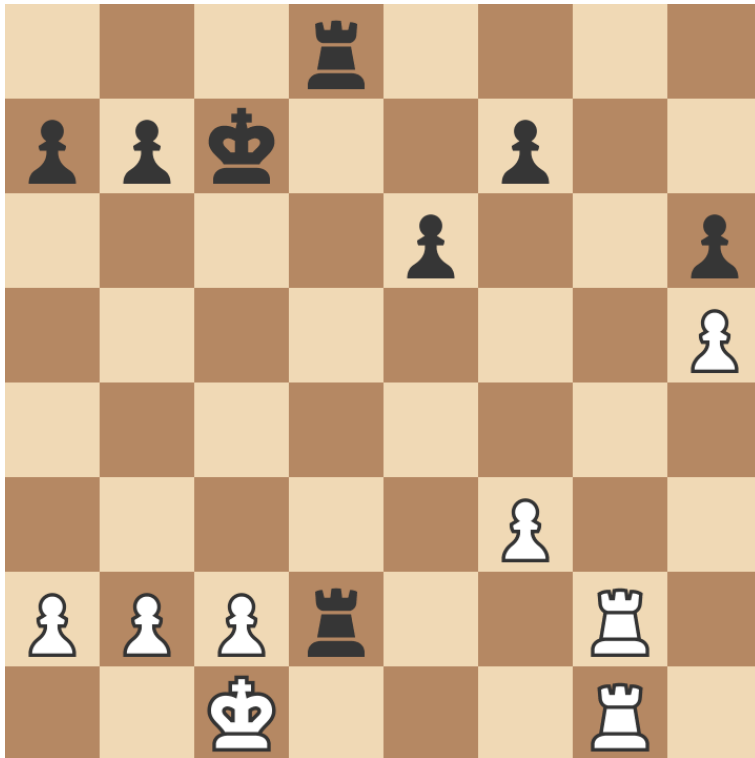
Peter en **Rinus** speelden tegen elkaar (het zou de enige onderlinge DZD-strijd zijn van dit toernooi). Peter kwam prima uit de opening, kon diverse malen d4-d5 spelen, wat volgens de engine erg goed was. Peter zag wel de zet, maar niet waarom die zo goed was. Rinus kon zich aan de druk ontworstelen en door een aantal ogenschijnlijk doelloze zetten van Peter werd het remise in deze stelling met Rinus aan zet:

Geen stelling voor een remise, maar beide spelers zaten hier al krap in hun tijd. En Peter had de dag ervoor in tijdnood een rare beslissing genomen en dat wilde hij geen tweede keer doen.

Martjan speelde met wit tegen Manuel Colsen, Peters tegenstander van twee rondes daarvoor. Martjan kon zich dus prima voorbereiden. Martjan probeerde een aanval met zijn g- en h-pion, maar die zag er gevaarlijker uit dan die in werkelijkheid was. Nadat ook de dames waren geruild resteerde toch niet veel meer dan een remise-achtige stelling.

Na 30. f3 bood Martjan dan ook remise aan in deze stelling

Manuel speelde nog een paar zetten door, maar op zet 35 vond hij het ook welletjes. Prima partij van Martjan. Degelijker dan Martjan van zichzelf gewend is. Maar ook goed om voor hem te weten dat tegen solide spelers als Manuel je niet als een idioot moet gaan aanvallen.

Leon (spelend met zwart) wist weer een buitenkansje te verzilveren.

Kijk maar wat Leon over deze stelling zegt: *In deze stelling heeft mijn tegenstander (Frans Hazenberg, die in ronde 1 Martjan als opponent had) net 19. Lc1 gespeeld, om na 19. ... Th6 deze toren weer weg te kunnen pesten met f5. Na 19. ... Th6 speelde hij (inderdaad) 20. f5 en gaf meteen op toen ik (na eerst nog de blundercheck te hebben gedaan) 20. ... Txh2+ speelde*

en de magneet in werking stelde. Op 21. Kxh2 volgt natuurlijk 21....Dh4# maar dat had hij dus gemist toen hij f5 speelde. Ook voor hem was het een lang toernooi.

Hoe dan ook, altijd leuk om zijn combinatie uit te kunnen voeren.

Riny zegt dit over zijn partij tegen Victor Koppelaar: *Ik kwam voor mijn gevoel niet helemaal lekker uit de opening. Op zet 20 speelt mijn tegenstander Tec1.*

Dan is dit de stelling; Riny: *In eerste instantie lijkt dit niet te kunnen maar het idee is dat zwart na e4 beide stukken niet kan nemen. Toch is e4 goed want wit moet toch iets doen omdat zwart anders op de volgende zet alsnog een van de stukken kan nemen. Wit lost dit enigszins op door zijn loper weg te spelen en het paard kan niet gepakt worden vanwege een matdreiging. Voor deze matdreiging is wel een paard geofferd voor 2 pionnen dus ik sta materiaal voor.*

Voor wie dit te cryptisch is: de volgende zetten werden gespeeld: 20....e4, 21. Pxf6+, gxf6 22. Dxf6, Df7 23. Lc2 en nu kan Riny niet op f3 slaan vanwege Lh7+ of eerst Txe8. Riny blijft echter alert en zijn tegenstander probeert wel te schwindelen, maar dat lukt niet en na Riny's 36^e zet hadden de stukken de doos in gekund, maar ja.

Riny is aan zet en staat inmiddels een toren en een loper voor, maar er staan wel twee torens en een loper in die je niet allemaal tegelijkertijd kan dekken. Volgens de engine is slaan met de loper op f2 het beste. Op zich snap ik het, want van de drie stukken die aangevallen staan blijft nu alleen de toren op a8 over. En als zwart die slaat (37. Dxa8+) volgt 37....Dg8 met matdreiging op g2 en het slaan van de toren op e1. Maar met weinig tijd op de klok is dat moeilijk te zien en lijkt 36....Tgg8 eenvoudiger. Dan heeft wit alleen 37. Lxe4 als schwindel, want na 37. Dxd4+, Dg7 is het ook over voor wit.

Riny zegt hierover: *Het leek erop dat ik ging winnen. Ik wilde mat zetten maar dat was er niet en door een domme fout op zet 36 gaf ik zoveel materiaal weg dat het eindspel verloren was. Als ik gewoon even terug was gegaan met mijn toren had ik het tot zet 40 gehaald en genoeg tijd gehad om dit waarschijnlijk te winnen. 36. Lxf2 had nog beter geweest volgens de computer. Maar omdat ik daar een volle toren weggeef met schaak dacht ik dat dat niet kon. Dit is toch wel de partij waar ik het meest van baal dit toernooi.*

Riny speelde dus geen 36....Lxf2, geen 36....Tgg8, maar 36....Txh3+. Dat lost natuurlijk weinig op, want nog steeds staan loper en toren in. En dan kom je materiaal achter zonder schwindelkansen. Jammer inderdaad.

We hebben nog wel een actiefoto van Riny tijdens deze partij. Toen was de partij nog meer in balans, want ik zie de pion op h6 nog staan:

Ronde 9 (12 augustus)

Riny was heel snel klaar. In deze stelling

dreigt Riny de pion op c7 te winnen en de toren op a8 aan te vallen. Zijn Vlaamse tegenstander speelt het logische 9...c6 (en na 10. Pc7 doe je 10...Ta7 en dat witte paard is plots gevangen), maar overziet dat nu juist de andere toren in de problemen komt, want Riny zet niet zijn paard, maar zijn loper op e7. Na 10...De8 volgt 11. Pd6, Lxd6 (wat anders), 12. Lxd6 en de toren op f8 valt.

Hier gaf Riny's tegenstander op.

Riny zegt over deze partij: *Ronde 9 was snel klaar. Door een tactiekje ging ik een kwaliteit winnen maar mijn tegenstander had geen zin om dat door te spelen wat mij eigenlijk wel verraste aangezien er nog genoeg kansen te creëren zijn met zoveel stukken op het bord. Het zal natuurlijk niet makkelijk zijn maar toch.*

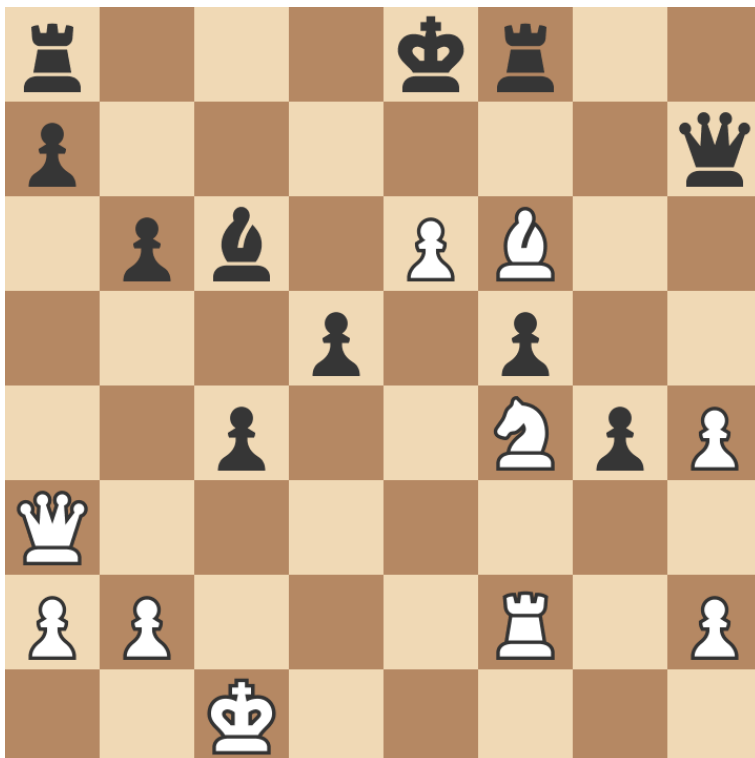
Achteraf vertelde hij me dat hij in ronde 7 helemaal gewonnen stond maar dat zijn tegenstander met een vervelend ticje hem zat af te leiden. Toen hij een domme fout maakte werd hij ook nog eens uitgelachen door zijn tegenstander en sindsdien was hij er ook wel een beetje klaar mee. Dat speelde waarschijnlijk ook nog mee met het vroege opgeven van deze partij denk ik.

Toch wel een beetje jammer want ik had nog wel zin in een leuke partij de laatste ronde.

Bij **Leon** duurde het ook niet lang, zoals hij zelf mooi weet te verwoorden: *Ronde 9 kwam ik er niet aan te pas tegen Willy Fleerackers (rating 1983). De laatste ronde begon ook vroeger (11.30 uur) waardoor er van voorbereiding weinig meer was gekomen (ik had er geen energie meer voor). Voorbereiding had gekund, omdat hij in ronde 5 ook wit had tegen clubgenoot Riny Westveer, die in die partij heel knap remise had bereikt. In mijn partij koos ik op zet twee voor een ander plan, waarna Willy zijn zetten vrijwel a tempo speelde (hij verklaarde dit achteraf door te zeggen dat hij nog een vliegtuig moest halen). Maar hij had de stelling duidelijk veel vaker op het bord gehad. Het was wel wat genant, hij had op een gegeven moment 3 minuten verbruikt en ik een heel uur. Feitelijk door de 30 seconden increment per zet had hij iets langer nagedacht, maar veel meer zal het niet zijn geweest. Toen ik door een aftrekaanval mijn dame verloor konden de stukken terug in hun doosje.*

Martjan wist over zijn 9e ronde partij het volgende te melden: *Eén grote chaos partij waar ik goed ben weggekomen met een remise. Mag blij zijn met een half punt als ik de computer zo zie. Ik kwam in een hele foute opening terecht omdat ik niet zat op te letten. Ik had c4 of d4 verwacht (wat hij normaal ook altijd speelt, zei hij achteraf) maar hij opende nu e4, waarna ik het Frans (e6) ging spelen. Echter na 3. e5 zet ik gelijk mijn paard op c6 en zie ook gelijk dat dit fout is. Eerst moet mijn pion naar c5 en dan kan wel het paard erachter op c6. Nu sluit ik alles op. Daarna heb ik niet meer aan de opening gedacht maar vooral het bord gespeeld door ook f6 en ph6 te spelen. Normaal zet je in het Frans druk op die pionnen op een andere manier maar nu moest ik wel een manier zoeken om er druk op te zetten. Later komt hij binnen met zijn loper op g5 en f6 waardoor ik niet kan rokeren en mijn dame in de lijn van de toren komt te staan even later. Gelukkig kwam ik uiteindelijk weg met een remise (misschien ook omdat de tegenstander nog maar 2 minuten op de klok had.) Hij gaf aan gelijk dat hij als mij was liever zou doorspelen en hij het beter in zag voor zwart. Echter zie ik dat zelf toch niet zo.*

En dat was goed gezien door Martjan.

Dit was die eindstelling (NB: Martjan heeft zwart; deze keer staat het diagram bewust vanuit het gezichtspunt van de tegenstander). Ik snap Theo van de Pol (zijn tegenstander) wel: je hebt nog twee minuten, je loper staat aangevallen, je hebt een kwaliteit en een pion minder. Je ziet ook wel dat je nog 39. Dd6 hebt, maar wat na 39.....Lb7? Het enige dat je niet weet is dat de engine dit op +8,97, oftewel straal gewonnen voor wit. Maar hoe dan? Tsja, na 39....Lb7 is er (blijkbaar) mat-in-11 na 40. Ph5. Het zal wel.

Ik heb de partij nagespeeld en dit was een ouderwetse MartJan-partij. Wat dat is laat ik voor nu in het midden, maar Martjan heeft me plechtig beloofd dat je dergelijke partijen komend seizoen zelden meer zal zien. Overigens was het resultaat tegen deze 1600-speler natuurlijk prima.

Rinus ging flink de mist in (zijn woorden). Dat kwam niet doordat bij zijn partij een arbiter nodig was, al voor de partij. Zijn tegenstander hoorde iets kraken in de zaal. De kraak is niet gevonden; het was in elk geval niet het kraken van mijn hersenen (maar daarover later meer).

Rinus met wit zat erg met zijn paarden modderen (weer zijn woorden, maar ik ben het wel met hem eens). Na het ogenschijnlijke verplichte 19. Lb2 (na 18. Pe4) volgde het ontvullende 19....Pd2. Dat paard valt de toren op f1 aan en als je die verzet volgt 20. Le6 en de dame is gevangen. De kwaliteit ging verloren, maar ook positioneel werd de stelling van Rinus "een drama".

Tenslotte mijn laatste partij, die van **Peter** dus, Ik laat maar één diagram zien. Dat diagram was bepalend voor de hele partij, misschien wel voor mijn hele seizoen. De vraag is: wat speel ik (met zwart) in deze stelling:

Huh? Na mijn oorwassing in de 5e ronde waar mijn tegenstander mijn Kalashnikov tot op de millimeter nauwkeurig had doorgerekend had ik (onbewust blijkbaar) besloten geen 1.....c5 meer te spelen, na 1. e4.

Daar kwam ik pas achter toen mijn tegenstander, Dirk Woning, met zijn e-pion opende. Wat er door mee heen ging om bijna a tempo 1.....e5 te spelen weet ik niet. Dacht ik dat hij ook zo ver had geanalyseerd (en het onthouden had) als Jens van der Sloot. Gezien Dirks geschatte leeftijd onwaarschijnlijk, omdat ik me niet kan voorstellen dat iemand van mijn leeftijd (Dirk is van 1956, ik van 1958) dat kan of zelfs maar wilt. Sorry Dirk, mocht ik het mis hebben.

Maar waarom dan 1....e5? Tsja, tot mijn 50^e speelde ik dat altijd. Dus, ik zou er nog wel iets van weten toch? Haha, misvatting, grote misvatting. Ik had ook 1....e6 kunnen spelen, maar nadat ik (wat zal het zijn, 45 jaar geleden) clubkampioen werd met het Frans en meerdere keren op dezelfde manier in de opening won, heb ik gezworen nooit, maar dan ook nooit meer Frans met zwart te spelen. Zetten als 1....g6 en 1.....b6 zijn natuurlijk ook niks voor mij; dan moet je opeens positioneel gaan spelen. Als “ze” tegen mij Caro-Kann spelen vind ik dat gemeen, omdat ik niet goed weet hoe daar mee om te gaan. Je zou denken: speel het dan zelf. Tsja jongens, ik ga me natuurlijk niet verlagen om ook “gemeen” te doen. De Aljechin-verdediging dan, ja hallo, ik ben Marko Burger niet. Scandinavisch dan. Snap ik niks van, helaas ook met wit niet.

Kortom: gewoon 1....e5. Na 2. Pf3, Pc6 3. Lb5 was ik al bijna genezen en bedacht me dat ik natuurlijk gewoon Siciliaans had moeten spelen. Na 3. Lb5 speelde ik destijds geen normale zet, maar 3....f5, de Schliemann-variant, waarvan ik een boekje uit 1970 heb. Het zijn maar 36 pagina's (ik heb het boekje later opgezocht).

**DIE
SCHLIEMANN-VARIANTE
DER
SPANISCHEN EROFFNUNG**

von

TIBOR FLORIAN

En dat was ik gaan spelen, omdat het spektakel was, je er je tegenstander mee kon verrassen en je niet die hele theorie van die andere zetten hoefde te weten. Na 15 jaar weet ik niks meer van die variant, behalve dan dat die eigenlijk niet zo goed is en zwart snel kan verliezen. Dan maar 3...a6 en hopen dat hij 4. La4 doet, zodat ik snel 4...b5 kan doen en hij in elk geval niet op c6 kan ruilen. Dat deed hij uiteraard wel; de Ruilvariant: 4. Lxc6 dus. Hoe sla je ook weer terug, liefst naar het centrum (dat is "common knowledge"), maar niet hier, anders verlies je pion e5, of ook weer niet. Safety first: 4....dxc6. Tuurlijk rokeert hij. Moet ik dan 5...Ld6 spelen? Dat ziet er toch niet uit. Toch maar gedaan; is ook nog gewoon theorie (bleek later). Kortom: ik zat in een constante worsteling en was blij dat mijn tegenstander dames ruilde, dat er na 27...g5 helemaal niks meer in zat. Mijn remise-aanbod zou hij dan ook aannemen, toch? Nee hoor, hij speelde onverdroten door in een stelling waar niets te halen viel (ook niet voor mij). Toen hij ook nog de manoeuvre Th2-d2-h2-d2 deed en ik iets soortgelijks met mijn toren op h8 bood ik weer remise aan. Nu iets luider en dat was maar goed ook, want ook dit remise-aanbod liet hij bijna aan zich voorbijgaan. Blijkbaar zag hij aan mijn tronie dat er iets was. Zijn gehoor bleek niet goed en hij had mijn eerste aanbod niet gehoord.

En? weet ik nu wat ik komend seizoen op 1...e5 ga antwoorden. Absoluut nog niet. Zelfs de Caro-Kann sluit ik niet uit. Frans wordt het niet, want als ik iets gezworen heb neem ik dat serieus.

Tot slot

Als je alle uitslagen wilt zien, kijk dan op de toernooi-site:

<https://www.hztoernooi.nl/index.php/nl/>

Maar als ik me beperk tot de DZD-ers:

1. Leon Zweedijk: 4 ½ uit 9, 120^e, met “pairing number” 179 en een TPR van 1820
2. Riny Westveer: 4 uit 9, 147^e, met “pairing number” 161 en een TPR van 1860
3. Peter van der Borgt: 3 ½ uit 9, 178^e, met “pairing number” 84 en een TPR van 1638
4. Rinus den Hollander: 3 uit 9, 200^e, met “pairing number” 173 en een TPR van 1651
5. Martjan Romijn: 3 uit 9, 203^e, met “pairing number” 84 en een TPR van 1551

Qua resultaat moet Peter wel ontevreden zijn, Rinus een klein beetje en de andere drie hebben het gewoon goed gedaan. En dat zal in de volgende ratinglijst (verschijnt 1 september) te zien zijn. Maar je weet het “rating: it’s just a number”.

Resultaat is één, rating is twee, maar is plezier niet belangrijker en daarnaast was het toernooi voor iedereen leerzaam, voor Martjan (denk ik) zelfs zeer leerzaam.

Peter van der Borgt

PS: Van Leon heb ik geen actiefoto kunnen vinden